

Motion till riksdagen 2013/14:K16

**av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V)
med anledning av skr. 2013/14:61**

En politik för en levande demokrati

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på mer välunderbyggda och konkreta förslag på insatser för att förebygga våldsbejakande extremism.

Motivering

Våldsbejakande extremism ska alltid och på effektivaste sätt bekämpas. Den målsättningen är vi övertygade om att även regeringen delar. Det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism måste bygga på en genomarbetad samhällsanalys och effektiva åtgärder. De metoder som föreslås framstår dock vare sig som de mest effektiva eller genomtänkta. I skrivelsen är de bakomliggande orsakerna till våldsbejakande extremism dåligt beskrivna och analyserade. Mot den bakgrunden blir också regeringens förslag till konkreta åtgärder inte av den heltäckande karaktär som behövs.

I skrivelsen konstateras det att faktorer som arbetslöshet, utanförskap, upplevd diskriminering samt en förvärrad ekonomisk utveckling med en tilltagande ungdomsarbetslöshet kan skapa grogrund för och motivera individer att söka sig till antidemokratiska miljöer. Vi finner det därför anmärkningsvärt att det i skrivelsen saknas förslag på åtgärder för att komma till rätta med problemen på dessa områden.

Vår uppfattning är att dagens utbildningssystem, de ökade klyftorna i samhället, nedmonteringen av de sociala skyddsnäten och en ökad segregation leder till att en del personer blir diskriminerade och hamnar utanför samhället. Denna utveckling leder i sin tur till en ökad rekryteringsbas för bl.a. våldsbejakande extremism.

En av de få konkreta åtgärder som föreslås i skrivelsen är att kunskapen om våldsbejakande extremism ska öka genom utbildning för yrkesgrupper som kommer i kontakt med människor i riskzonen för att dras in i våldsbeja-

Fel! Okänt namn på

kande extremistmiljöer eller som redan är aktiva inom sådana miljöer. Utbildningen ska även resultera i ett mer verkningsfullt bemötande av sådana personer.

Vår uppfattning är att det krävs ytterligare åtgärder för att effektivt värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Det är angeläget och nödvändigt att regeringen tar ett helhetsgrepp i detta arbete. Utöver de åtgärder som regeringen redovisar i skrivelsen krävs en rad insatser inom flera olika politikområden. Bland dessa kan nämnas insatser mot barnfattigdomen, segregationen i skolan, bostadsbristen och arbetslösheten bland ungdomar.

Vänsterpartiet vill även understryka att det är av stor vikt att inte alla sorters extremism klumpas ihop, då vi menar att orsakerna bakom våldsbejakande islamism och höger- respektive vänsterextremism i grunden är olika. Det förebyggande arbetet får inte riskera att i alltför stor utsträckning fokusera på sökandet efter likheter och därmed missa det som är karaktäristiskt för de specifika extremisttyperna.

I skrivelsen anges att utredaren (i utredningen Ett effektivare arbete för att förebygga våldsbejakande extremism, dir. 2012:57) ska verka för att det förebyggande arbetet får förutsättningar att bemöta olika former av extremism. I den färdiga utredningen, SOU 2013:81, som presenterades den 16 december 2013 är det dock svårt att hitta några förslag som svarar till den beskrivningen. Utredningens förslag tycks snarare utgå från en gemensam strategi för hur alla sorters extremism ska bemötas och förebyggas, vilket vi finner olyckligt och problematiskt.

Ideologi och de ideologiska drivkrafterna får inte ges en underordnad betydelse. Sociala problem och socialt sammanhang är som ovan nämnts viktiga faktorer som kan föranleda att en person rekryteras och hamnar i en våldsbejakande extremistmiljö, men ideologin blir inte mindre viktig för den sakens skull. I många fall samverkar ideologi och social kontext på ett sådant sätt att de svårligen kan separeras från varandra. För att det förebyggande arbetet ska bli framgångsrikt torde därför en förutsättning vara att de yrkesverksamma som ska bemöta individer i riskzonen har djupa kunskaper om de ideologier som driver människor i riskzonen. Eftersom bevekelsegrunderna för de tre extremisttyperna är olika synes det orimligt med en gemensam strategi. Det skulle även innebära att personalen måste kompetensutvecklas för alla tre områden samfällt, vilket vi finner orealistiskt.

Vi betvivlar att de åtgärder som föreslås i såväl utredningen som skrivelsen är verkningsfulla för det förebyggande arbetet. Kunskap om bemötande och motiverande samtal kan säkerligen vara verkningsfullt i ett arbete för personer som självmant väljer att hoppa av, men torde endast i begränsad omfattning ha effekt på det huvudsakliga målet, att förhindra våldsbejakande extremism.

I stället för att, så som regeringen gör, huvudsakligen fokusera på att lindra verkningarna av problemen när de väl har uppstått måste åtgärder vidtas för att komma åt orsakerna till problemen. Regeringen bör därmed återkomma till riksdagen med förslag på mer välunderbyggda och konkreta insatser för att förebygga våldsbejakande extremism. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 16 januari 2014

Mia Sydow Mölleby (V)

Bengt Berg (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Eva Olofsson (V)

Marianne Berg (V)

Lars Ohly (V)

Lena Olsson (V)